

DEN NORSKE KIRKE
Snertingdal menighetsråd

blokk 304

Kirkens økonomi	
Saksnr.	200800738 3.9.08
Kode	Ki-501

Kultur- og kirkedepartementet
Kirkeavdelingen
Postboks 8030 Dep
0033 OSLO

Deres ref: Vår ref: Saksbehandler Arkivkode: Dato:
08/00335-3 Gunhild Ekerhaugen 008 02.09.2008

Styrket demokrati i Den norske kirke - høring

Snertingdal menighetsråd avgir følgende høringsuttalelse:

5 Valgordninger

5.1. Valg av menighetsråd

Enig i arbeidsgruppens innstilling. Gjeldende ordning tilfredstiller kravene for å være en demokratisk ordning. Utfordringene ligger i hovedsak i å få økt valgdeltakelse.

5.2 Valg av kirkemøte og bispedømmeråd

Enig i arbeidsgruppas innstilling. Denne endringen må være fornuftig å foreta, en setter fokus på at det handler om styringen av kirka som helhet.

5.2.1 Øke antall leke medlemmer i Kirkemøtet (og bispedømmerådet)

- I hovedsak enig i arbeidsgruppas innstilling. Tanken om at å øke antall leke medlemmer i Kirkemøtet og bispedømmerådet for å styrke demokrati og mangfold synes å ha noe for seg, det innebærer mulighet større bredde og bedre representativitet. Samtidig må en vurdere størrelsen på rådsorganene, slik at de ikke blir uforholdsmessig store og "uhåndterlige". Å foreta en differensiering mellom bispedømmene i forhold til antall kirkelige medlemmer, synes også å være et positivt grep. (Kan vel på en måte sammenliknes med mandatfordelingen i Stortinget.) Det er ikke rettferdig at for eksempel Nord-Hålogaland bispedømme med 200 694 kirkemedlemmer skal ha samme antall representanter som Borg med 501 550 medlemmer. Forslaget om at det skal være fra 7-9 leke medlemmer i Kirkemøtet fra hvert bispedømme er greit- og er en forsiktig differensiering. Menighetsrådet.

- Enig i at representasjon fra samisk kirkeliv og døvemenighetene i bispedømmeråd og kirkemøte videreføres

- Enig i at det ikke foretas endringer i den ordinerte tjenestes representasjon i bispedømmeråd og Kirkemøte.

- Leke kirkelig tilsattes representasjon: De kirkelig tilsatte i denne sammenheng er en stor gruppe med forskjellig kompetanse; organister, kateketer, diakoner, barn- og ungdomsarbeidere, kirketjenere, renholdere, kirkeverger, saksbehandlere, økonomer og ulike kontortilsatte. Det sier seg selv at det er mange av de ulike yrkesgrupper som aldri vil bli valgt til Kirkemøte/bispedømmeråd.

I forhold til valg av prester og andre kirkelig tilsatte, bør en kanskje vurdere på hvilket grunnlag disse skal være med i kirkelig styrende organer. Er det for å sikre medbestemmelse? Eller er det for å få med den faglige kompetansen som de tilsatte kan bidra med?

Bispedømmerådene er både et politisk/strategi organ og et organ med arbeidsgiver- og tilsettingsmyndighet (for prester og tilsatte ved bispedømmekontorene)
Arbeidsgruppen nevner dette i utredningen og sier at en på bispedømmeplan kan vurdere samme ordning som er gjeldende for fellesråd; nemlig et partssammensatt administrasjonsutvalg som har ansvar for arbeidsgiveroppgaver og tilsettingssaker. Men de har ikke foreslått reell endringer på dette så langt. Etter menighetsrådets oppfatning er dette noe som bør vurderes nå, når arbeidet med endringer i sammensetning og representasjon først er i gang og mener nok at dette er en god ordning også for bispedømmerådsnivået.

Hvis en oppretter et partssammensatt utvalg som har ansvar for de personalmessige oppgaver vil en få noe mer i ryddighet i forhold til representasjonen i bispedømmerådene. Medbestemmelsen fra de ansatte kan ivaretas på en mye bedre måte enn dagens ordning gjør – og en unngår en sammenblanding av roller.

Kirkemøtet og bispedømmerådet som strategiorgan vil ha god og relevant nytte av den fagkompetanse som både prester og andre yrkesgrupper innehar. Men dagens ordning som arbeidsgruppen mener bør videreføres, medfører en veldig skjev fordeling i representasjon av de ulike kirkelig tilsatte. Prestene er overrepresentert i forhold til de andre ansatte. Derfor bør antallet av lek kirkelig tilsatte økes – og en bør sikre en bred representasjon fra de ulike fagområder som de tilsatte innehar.

- Enig i at ordningen med å velge 5 medlemmer av Kirkemøtet på fritt grunnlag opphører. Kirkemøtets representanter fra hvert bispedømme utgjør bispedømmerådet. Dette må en si seg enig i er en god konklusjon å trekke, når utgangspunktet er å legge til rette for styrket demokrati i DNK.

5.2.2 Etablering av reelle valgalternativer. Innføring av preferansevalg.

- Enig i at det må innføres ordninger for valg til Kirkemøtet/bispedømmerådene som sikrer at velgerne kan få klare alternativer. Dagens ordning tillegger nominasjonskomiteen alt for stor makt. Valglistene bør settes opp alfabetisk og velgerne må krysse av for de medlemmer de ønsker å gi sin stemme til.

- Forslaget med å innføre preferansevalg sikrer mulighet for at andre grupperinger kan stille supplerende kandidater. Men dette virker meget komplisert både når det gjelder stemmegivning og ikke minst opptelling av valglistene. Menighetsrådet går ikke inn for preferansevalg.

Uansett hvordan nominasjon og valg foretas, vil det bli et rent personvalg. Derfor er det viktig at det stilles krav til og forbedring av presentasjonen av de ulike kandidater, slik at det for velgerne tydeliggjøres hva de forskjellige kandidater står for.

5.2.3 Økt bruk av direkte valg

- Menighetsrådet er enig i at det kan være nyttig å prøve ut både ordningen med direkte valg og en kombinasjonsordning av direkte og indirekte valg slik som det beskrives i innstillingen.

5.4 Konsekvenser av arbeidsgruppens forslag

Konsekvenser for sammensetning og valg av Kirkeråd

- Kirkerådet må være et representativt organ for Kirkemøtet. Når/hvis kirkemøtets sammensetning endres, bør det få følger for hvordan Kirkerådets sammensetning blir. Menighetsrådet mener at dette må utredes nærmere.

Konsekvenser for organenes funksjonstid

Menighetsrådet mener at rådene bør begynne sin funksjonstid så snart som mulig etter at de er valgt. Dette er en parallell til de andre offentlige valg. At 1.oktober settes som oppstartsdato for menighetsråd er greit nok. Hvis valg til Kirkemøte/bispedømmeråd foretas kun som direkte valg, vil det være gjennomførbart med samme tiltredelsesdato også for disse organene. Vi har god erfaring i DNK at nyvalgte menighetsråd kastes rett inn i valget av bispedømmeråd, noe som menighetsrådet opplever ganske frustrerende. Men hvis en skal ha indirekte valg eller en kombinasjon av direkte og indirekte valg til Kirkemøtet, vil det nødvendigvis bli slik. Forberedelsen til valget, nominasjon etc. må i så fall være det avtroppende råds ansvar.

Konsekvenser for de nåværende organenes funksjonstid

- Hvis ordningen med ny oppstartsdato for de kirkelige råd trer i kraft allerede fra første kirkelige valg, får det konsekvenser for de sittende råds funksjonstid. Tviler på at det er mange i de "regjerende" menighetsråd som stiller seg negative til å gå av før enn antatt. Men er dette riktig i forhold til velgerne som har valgt rådene for en fastsatt periode? Menighetsrådet mener at ordningen trer i kraft på sikt, slik at de som velges ved menighetsrådsvalget i 2009 har funksjonstid fra 01.01.2010 – 30.09.2013.

- Menighetsrådet går ikke inn for at det er kirkelige valg i 2011.

6 Ytterligere forslag til tiltak for å styrke oppslutningen ved de kirkelige valgene

6.1 Tid og sted for valgene

- Erfaringene med kirkelig valg samtidig med Stortingsvalget tilsier at dette er en god ordning. Menighetsrådet mener at kirkelige valg bør være hvert 4.år og da samtidig med Stortingsvalget.
- I så stor grad det er mulig bør de kirkelige valg ha samme åpningstider som de øvrige offentlige valg som skjer samtidig.
- Arbeidsgruppen foreslår at de kirkelige valg finner sted i lokaler i umiddelbar nærhet til stedet for de politiske valg. Her burde man gå lengre og heller sikre at de kirkelige valg kan foretas på samme stemmested/i samme bygning som de politiske valg. Men selvfølgelig som helt adskilte valg. Det må ikke bli opptil de enkelte kommunale valgstyrever å avklare lokalisering av de kirkelige valg. I mange stemmekretser vil det ikke være alternative bygninger å holde de kirkelige valg i, i den umiddelbare nærhet av det lokale som benyttes til de politiske valg, og da vil en ikke kunne få gjennomført valgene samtidig og heller ikke oppnå den ønskede effekt.
- Det er viktig å legge til rette for mulighet til forhåndsstemming. Denne muligheten må gis på sentrale og tilgjengelige steder i soknet!

6.2 Valgkort. Informasjon om stemmerett og valgbarhet, tid og sted for valgene.

6.3 Manntall basert på DNKs medlemsregister

6.6 Informasjon om nominasjonssystem og nominasjonsprosess. Presentasjon av kandidatene.

- Enig i konklusjonene under disse punktene. Det er viktig å få kunngjort valgene til alle medlemmer og gi mye informasjon og oppmerksomhet rundt valgene. Det er en selvfølge at

det kirkelige manntall baseres på medlemsregistret; forutsetningen er da at et riktig og kontinuerlig oppdatert medlemsregister ligger til grunn.

- Det ligger en utfordring i at valgkretsene i kommunen ikke har sammenfallende grenser med soknene.

6.4 Stemmerett i annet sokn enn bostedssoknet

- Dette er et viktig punkt som en bør utrede konsekvensene av nærmere før en tar beslutning. Ordningen kan være aktuell for studenter som oppholder seg midlertidig i annet sokn enn bostedssokn.

6.5 Elektronisk stemmegivning

- Enig i konklusjonen.

6.7 Senket stemmerettsalder

- Menighetsrådet mener at en bør ha samme aldersgrense for stemmerett og valgbarhet ved de kirkelige valg som ved de politiske valg.

6.8 Tiltak for å stimulere ungdom til deltakelse i det kirkelige demokratiet

- Dette er et vanskelig punkt. Det er viktig å stimulere alle kirkemedlemmer til å delta i det kirkelige demokrati, men det er vanskelig å gå inn for å tallfeste at en viss prosentandel på valglistene skal utgjøres av en spesiell aldersgruppe. På nasjonalt/regionalt plan kan det være mulig å få til, på lokalt plan vil det være mye avhengig av soknenes størrelse, geografisk beliggenhet og befolkningens alderssammensetning.

6.9 Tiltak for å gjøre det mer attraktivt å påta seg kirkelige verv

- Menighetsrådet er enige i de tiltak som foreslås i innstillingen.

6.11 Tiltak for skolering av rådsmedlemmer

- Det er meget viktig at nyvalgte rådsmedlemmer gis god opplæring!

6.12 Administrativ kapasitet og skolering i forberedelse og gjennomføring av valg

- Dette er kjempeviktig! Det må være nok administrativt personell til at de kirkelige valg kan gjennomføres på en profesjonell måte på alle nivåer.

6.13 Endring av betegnelse fra "råd" til "styre"

- Det kan være klargjørende med en endring i betegnelse. Det er i hvert fall viktig at mandat- og myndighet for de forskjellige organ er klart avgrenset. I dag kan vi vel egentlig slå fast at de kirkelige organ fungerer både som rådgivende organ og styringsorgan. Kanskje kan man med fordel gjøre organene til mer myndighets- og styringsorgan og dermed endre navnene. En bør nok utrede dette nærmere, både oppgavefordeling og navn, før en tar stilling til endring av betegnelse.

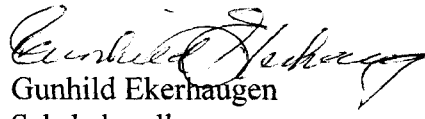
7.2 Ordning for utvelgelse av proster

Snarest mulig bør bispedømmerrådet forestå tilsetting av proster.

10 Økonomiske og administrative konsekvenser av arbeidsgruppens forslag

- Kjempeviktig at det gjøres en seriøs vurdering av hva det innebærer både økonomisk og administrativt og kunne tilrettelegge for og gjennomføre de kirkelige valg på en kvalitativ og profesjonell måte. Det er en forutsetning at det tilføres friske midler til dette på alle nivå. Kan ikke se at det i beregningen er tatt med kostnader til utstyr for å gjennomføre valgene – som for eksempel valgurner. Det er "ymse" det som hittil er benyttet rundt omkring: pappesker, postkasser, kollektbøsser etc. Her bør det være en viss standard på det som benyttes, men

også dette medfører kostnader. I stor grad er dette en engangskostnad, men det er viktig å få midler til også dette.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Gunhild Ekerhaugen', written in a cursive style. A long, thin horizontal line extends from the end of the signature across the page.

Gunhild Ekerhaugen
Saksbehandler